

przez osoby zapominające się, warunkiem niezbędnym jest, aby uwagi były czynione skromnie, łagodnie, serdecznie i cierpliwie, gdyż wytrwała łagodność zwycięża swem anielstwem, a serdeczne napomnienia zdołają poprawić człowieka najbardziej nałogowego.

Ażeby wychowanie usposobiło młode dziewice do pełnienia szlachetnego i wzniosłego posłannictwa uszlachetnienia wszystkiego co je otacza, musi ono być wielce troskliwem, poważnem i estetycznem. Nie jednej najczulszej matce brak dość czasu dla dania swej córce wychowania takiego, a wreszcie czasami spowszedniałe uwagi Matki nie mają już dostatecznego wpływu na trochę zepsutą pieszczoszkę i dla tego to jeśli tylko może powierza córkę pod swem oknem pieczy osoby chcącej i umiejącej poświęcić się specjalnie wychowaniu dziewczątek; w razie zaś nie znalezienia odpowiedniej nauczycielki powierza córeczkę osobie posiadającej specjalny instytut wychowawczy. Dobroć instytutu zależy wyłącznie od przewodniczącej. Jej wysoka moralność, rozum, powaga, łagodność i poświęcenie dla społeczeństwa, które czyni ją wytrwałą na wszystkie ciężkie trudy i ciągle kłopoty przywiązane do stanu głównej wychowawczyni, są ważniejszymi dla rodziców i rodzeństwa wychowanek zakładu oraz dla ogółu, niżeli same nauki szkolne tamże wykładane, gdyż nauka bez wychowania może uczynić dziewczę zarozumiałą, nie miłą jej rodzinie, domownikom, ani następnie jej mężowi. — Dlatego to pisząc o wychowaniu, pozostawiamy uznaniu szanownych Matek, sposób kształcenia córek pod ich okiem, zwrócimy zaś główną uwagę na instytuty wychowawcze.

Z tych ostatnich, dajemy pierwszeństwo prywatnym nad rządowymi, gdyż osoby urzędowe są zwykle uzdolnione do kontroli nauk w instytutach, lecz nie do moralnego kierownictwa bezpośredniego. Nie żałujemy więc, że Galicya posiada tylko prywatne wyższe instytuty wychowawcze dla kobiet, lecz tylko żałujemy, że ich nie masz w każdym większem mieście.

We Lwowie ich liczba jest już dostateczną. Dla córek rodziców mniej wymagających znajduje się znacznie w tym roku podniesiony kurs pedagogiczny nauczycielek przy tutejszym klasztorze pp. Ormianek. Zas dla bardziej wymagających, znajduje się w mieście kilkanaście pensyonatów, z których najznakomitsze pod względem wychowania czyli najważniejszym i pod względem urządzenia szkolnego, opiszę wam kiedyś następnie. Że zaś jak rzekłam rękojmią każdego zakładu naukowego, jest tylko charakter przewodniczącej, przeto dołączę Wam i życiorysy tych pań.

Paulina z Witanowskich Pietraszevska.